

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

5 de quibusdam aliis speciebus procuratoru[m] ad lites, vt de Syndico, &
Actore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

negotio eo ipso suspectus est, tanquam contra domini voluntatem gerens. *le qua omnia, 25. §. 1. de procur.* Ceterum, si post contestationem vel condemnationem litigator seu cliens reuocauerit procuratorem, nein aduersarii perniciam facere possit cautum est: & ideo iubetur ordinatione curie supremæ Patrisiorum edita *sur les conges & des faux, 1534. art. 25.* vt dum reuocatio fit prioris, statim alius eligatur & eodem die, procuratorumque aduersarii infinuetur: alioquin si actum id non fuerit, cum procuratore reuocato permittit curia & taxationem impensarum fieri, eumque statuit compellendum, vt ea aliisq; de causis, eius negotiis compareat, & munus suum obeat.

17. ¶ Ceterum porro reuocatus primus procurator eo ipso quod alius in eius locum subrogatus est, *si quis cum procuratore, §. 1. de proc. P.* quanquam secundus non acceptauerit mandatum, *Bell. de-ct. 53.* nisi secunda constitutio procuratoris sit generalis, quia per illam non reuocatur antea factum in specie mandatum, *decis. Roia. 298.*

18. ¶ Manus hoc procuratorium ad lites, est regulis comprehensum in curie supremæ constitutione, *des Aduocats & Procureurs.* Habent & singula tribunalia stylum proprium, cui mercedis adheerent, vt difficile sit omnia hic comprehendere, imo valde onerosum recuere quod vel pragmatici tyrones noriunt. In summa tamen dicam, officium in eo consistere, vt procurator omnia ex fide & diligentia in lite sibi commissa agat, quæ ipsemet cliens, si presens esset, & perse litem exerceret, acturus esset, & tanquam amicus ei subueniat & negotium gerat, saltem ex mandato & eius voluntate quam agi iouit. Nihil enim amplius debet quam bonam fidem, & diligentiam in exsequendo mandato, *l. eidemque & infendo, 10. mand. P.* Nec inuitus procuracionem suscipere, vel susceptam ultra mandata exsequi, sed fidem tantum implere cogitur, *lanutus, 17. de proc. C. filius familias §. inuitus, eo. P.* sicut etiam solummodo & potest & debet, quod emissa procuratio prescripserit, *la maritus, 20. eo. C. diligenter, mand. P.* nomine domini in eo condemnandus. Neque durior conditio fieri potest procuratoris bene exsequentis, quam domini, præterquam in satisfatione *leg. sed & hæperone, 35. §. defendere au. eo. de proc. P. l. C. eod.*

19. ¶ Omnia ad dominum pertinent, pena & sumtus, lucrum & damnum, de quibus tantum reddere rationem procurator debet sine commodo suo vel damno, *le qui proprio nomine, 46. §. procurator, le. quacunq; ratione de proc. P.* Gratuitum etiam hoc munus est, quia gratuitum officium alicui est, *l. i. mand. P. litem, C. de proc. §. 1. mand. ap. Justin.* alioquin enim interueniente mercedis sollicitatione, locatio esset operatum, *le qui operas, loc. P.*

20. ¶ Quanquam & procuratoribus reuocacionis nomine, salaria præbeatur recte & merito, *si remunerandi, & l. salarium, mand. P.* Verum procuratori non est permittam pacisci cum cliente de quota parte rei in litem deductæ, puta, vt non quidem expensam in vltis legitimis (si quidem legitime reperantur iure) restituat, tunc sed pars rei aliqua, puta dimidia eius rei que in iudicium deducta est, & ex ea lite data erit, *leg. sumtus, 54. de part. P. & d. l. salarium, mand. P. l. litem reddemissis, 3. de proc. C.* Sumtus autem proculdubio in litem factos repetit, mandati actione, *qui mutua pecuniam, 56. §. si mand. P.* et si litalem non habuerit, qualem dominus desiderat exitum, *Bart. in d. §. fin. le. qui mutua.* Statuit tamen in hac questione Carol. 7. constitutione, art. 17. vt procuratores actis suis prescribant, quæ a litigantibus acceptent: neque admittendos nisi ex magna causa ad petitionem vacationum seu salarii, vel operatum expositarum ante annum vnum, vel duos. Et in art. 44. ius illis non esse sub preextu salarii, retinere instrumenta vel acta litigantium. ¶ Quæ admodum autem solent curiæ prospicere de salario procuratoribus: sic etiam & prospiciunt, vt ex dolo & nimia negligentia procuratorum, litigantium iura vel minuatur vel lædantur. Quamuis enim procuratoris factum domino seu clienti noceat, *l. ut lit. non contest. §. c. & ibi gl. & Pano.* & contumacia procuratoris, puta, quod d-bito tempore se non presentauerit, quod nocet clienti, retractabilis est ex causa negligentie procuratoris, rependendo tamen aduersario sumtus in eam causam factos, *Pano. post Inno. & Bart. in d. c. 1. nu. 21. & 22. ut lit. non contest.* Emendatur quoque negligentia procuratoris, vel libello oblato Iudici qui de causa cognouit, vel codicillis a regia cancellaria ea de re impetratis. Subueniunt & clienti contra doli procuratoris sui, vel contra eius præuersionem, *l. i. de aduoca. diuersi iudicio.* Et sepe curiæ quæ ob tergiversationes & fugas procuratorum castigant litigantes inultis, ob morosas dilaciones, re-torquent multas aduersus ipsos procuratores, si clientes damnati

doceant non suo, sed procuratorum facto culpam inesse. Vt statuit fieri debere curia, in ordinat. de abbreviatis litibus, art. 7. Et Bart. etiam notat, in *l. si se non obtulis, de re iud. P.* procuratorem teneri ad expensas, quæ contingunt propter eius contumaciam. Et procurator, cuius dolo vel culpa aduersarius obtinuit condemnationem expensarum, tenetur dominum conferuare indemnem; & expensas de suo soluere, *leg. vni. §. si procurator, si quis ius dic. non obtemp. P.*

De Quibusdam aliis Speciebus procuratorum ad lites, vt de Syndico, Actore. Cap. 3.

Lib. 1. Decret. tit. 39.

- 1. Syndicus, & Actor vniuersitatis, qui dicantur: vtriusque munus, & differentia, nu. 2. & 3.
- 4. Apocrisarius in iure qui dicantur.
- 5. Deputatus seu delegatus ad comitia Syndici sunt.
- 6. Syndici patriæ officium & munus.
- 7. Syndici locorum piorum.
- 8. Inquilinorum auctor & defensor.
- 9. Auctoritas quid.
- Et in vsucapionibus & emtionibus auctorem nominare quid item nu. 10.
- 11. Solicitatores & Instructores litium: Harpye, & mala eorum, nu. 12.

Inter species procuratorum ad lites, sunt Syndici dicti; vel defensores. Græci Syndicos appellant, *l. si. defensores, de muner. & honor.* qui laborem personalis muneris aggreduuntur, & quia agendum vel defendendum eliguntur: & proprie illi, qui lites alicuius vniuersitatis vel collegii curant, vt in iur. l. i. §. quibus permittum est, quod cuius vniuers. nom. & c. P. vbi gl. hoc interesse inter Syndicum & Actorem vniuersitatis ait, quod vniuersitatis sit defensor vniuersitatis in certo genere causarum, *in l. si. quod cuius vniuers. nomi. le. item eorum, 6. §. sed si ista, eod.* Syndicus, in vniuersis. Quæ tamen distinctio plerumque confunditur, sicuti liquet ex tit. de Syndico, apud Gregorium lib. 1. Decret. tit. 39. vbi vsurpatur & pro eo, qui causam conuentus & sodalitati ecclesiasticæ agit, vel dicit, *vt in c. 1. de procur.*

¶ A municipibus vel ab aliqua vniuersitate datus procurator, dicitur Actor vniuersitatis, non singulorum: quia publico negotio, non singulorum interuenit, *leg. 2. quod cuiusque vniuers. nom. P.* Actor porro & Syndicus differunt ab administratore Reipublicæ, vt hic, in administratione: alii, in litibus interueniant. Quare & ex cautione actoris datur actio administratori Reipublicæ, *d. l. fin. eod.* Accedunt & administratribus curatores ciuitatum, de quibus in l. fin. de administr. ter. ad ciuitat. pertin. lib. 50. P. tit. 8.

¶ De munere Syndici meminit Demosthenes, dum ait, pro Ctesiphonte, Aristidem fuisse creatum Syndicum ab Atheniensibus, vt communi causæ Græciæ patrocinaretur, Atheniensium nomine. Et oratione *περὲς Ἀσπίλου*, lege fuisse Athenis sancitum tradit, ne cui iterum Syndicum fieri liceret create a populo: idque, ne syndicia, hoc est Syndici munera, ad publicam utilitatem inuenta, vertentur in quantum compendiumque priuatum. Rursum & pro corona, de Aristide ab Atheniensibus Syndico seu patrono creato, vt pro Delio fieri diceret apud Amphictyonas, ait *χερτονοποιων ἀντὶ τῶν ἐμῶν ἀνδρῶν ὡς ἐξ ἑσῶ ἐξ Ἀθῆναι.* Secundum Speculatorem, in 1. part. Spec. nu. 3. par. lib. 1. de iis qui alieno nomine in iudic. interue.

¶ Syndicus vocatur in iure Hypocritarius, vt in §. non autem aliter: quomodo oportet, episc. in Authent. vbi tantum Apocrisarii non Hypocritarii mentio fit. Nemo, inquit, audeat ex episcopis vel clericis, ad aulam principis prius per se venire, quam per medium metropolitani, vel patriarchæ, vel per Apocrisarios diocesanos cuius sint qui proficiuntur. Meminit de Apocrisariis capit. conuenientibus, i. quæst. 7. cap. significasti, de electio. vbi Apocrisarios sedis apostolicæ dici puto eos, qui nomine Summi pontificis interefferent & agerent: quique dici possent legati Summi pontificis. Scio quid dicat gloss. de hoc nomine, sed in erroribus non immeritor. Existimo autem dici a verbo *ἀποκρίνομαι*, quod in neutra significatione significat respondeo. Vnde *ἀποκρίσις* responso, & Apocrisarius interpres, qui nomine alicuius vel responsum dat, vel accipit. Et *ὁ ἀποκρίσις τῶν ἀποκριμάτων*, id est, qui fuit a responso, & vt ait Suidas, in nomine *διδασκαλῆς*, id est, qui respondebat. Sicuti & dicimus a consiliis eum, qui consilio interest, & a secretis, &c.

¶ S'c & inter Syndicos annumerant pleriq; delegatos, quos dicitur de iuratos, vel cum syndicatu missos ad comitia, aut ad Principem, alicuius rei nomine, Reipublice vel patrie vel ciuitatis explicanda causa. ¶ Postea dicit Syndicus defensor vel curator Reipub. sumta in genere nominis appellatione, de cuius creatione & qualitate tradit lex, nullas de decur. C. Fit & mentio de defensore prouit dicit per Imper. Grat. Valentinian. & Theod. in l. 4. de defen. seu. lib. 1. C. it. § 6. quem dicere possumus Syndic du pays, cuius ibi leges & officium praeribuntur cum potestate, quarum 1. V. plebi parentis vice fit. 2. Non patitur rusticos vrbanosq; descriptionibus affligi. 3. Officialium insolentiae & iudicium proccitatis, salua reuerentia pudoris occurrat. 4. Ingre diendi cum veler ad iudicem liberam habeat facultatem, & reliqua quae sequuntur, exsequatur. ¶ Syndicarum quoddam munus etiam Orphanotrophorum, Hospitalium, & Xenodochiorum curatores, de quibus dicitur in personis ecclesiasticis, sup. lib. 15. Syntag. huius cap. 28. quorum & procurator litiu insistor, dicitur Syndicus.

¶ Erat & procuratorum muneris species, quaedam formula patrocini, quae pro inquilinis adhibebatur. Verebatur enim Athenis in aliis nonnullis oppidis Graeciae, inquilinum in iudicio versari a causam orare, nisi auctorem vindicemq; adhibuisset, quae vocabantur *oēs dēto*, vt ait Helychius in verbo *oēs dēto*, vbi & docet iudicium quoq; speciem dictam *oēs dēto*, aduersus inquilinos, quia quid Athenis sine auctore hoc administrasset. Illud quoque Harpocration testatur, eosque coactos sibi aliquem apud Atheniensis affligere praesidem & auctorem. ¶ His accedit ex iure Romano & Gallico, auctoritas quam diximus, sup. hoc lib. 6. 2. exigi tutoris vel curatoris in iudicio pupillorum & minorum: patrisque in causis filiorum famillas mariti, in causa vxoris. Auctoritas est Graecis *oēs dēto*, videlicet, cuius gratia dictis factisque cuiuslibet plurimum deferimus: idque quod quispiam approbat. Explicat Paulus, l. 3. de auctori. iur. P. Etiam si, inquit, non interrogatus tutor auctor fiat, valet auctoritas eius, cum se probare dicit id quod agitur, id est, se auctorem fieri. Et ita differt auctoritas, quae probat, ab approbato. Neq; quisquam sibi auctor esse potest directo, & nisi per consequentiam negotiorum, in l. 1. de pupillis, §. 1.

¶ Leg. quod dicitur, 7. cod. §. si. eo. apud Iustin. ¶ Sic intelliges in ve aditionibus, nihil aliud esse auctorem non in a, quam allegare & vocare venditionem, qui vim emitioni & approbatione adferat. I. Herennius Modestinus, de exilio. P. Et ibi late explicat Budaeus ex Gellio & Macrobio. Inde & auctoritas in legib. 12. tabul. & lege Attinia, pro potestate & approbatione possessionis. Quod subreptam vti, eius rei aeterna auctoritas esto, Gell. lib. 16. hoc est, potestas praeribendi furto subtrahenda non sit, nisi aeterna seu temporis eius initii memoria non sit. Et apud Cicer. pro Caccinna, biennis auctoritas, praeripto quae per biennium approbat pacificam possessionem. ¶ Accedunt quodammodo etiam procuratoribus ad lites, insitores litiu, qui vulgo pragmatici & sollicitatores dicuntur: eo quod promoueant & accelerent lites, & operam aduocatorum & cognitorum seu procuratorum: quorum est magna copia in curiis, tum in Gallia, tum Roma, vbi iocantur quosdam sollicitatores aulae Romanae expeditionum, qui supplicibus in eorum impetrationibus & diplomatum expeditioni operam praestant, qui vulgo vocantur sollicitatores literarum apostolicarum, vel Ianzeri. Orlan. West. lib. 2. introduc. in aulae Romanae actiones. c. 20. Sunt & alii causarum sollicitatores seu insitores, harpyiae quaedam, qui & sepe vorant salaria procuratorum & aduocatorum, & quae muneris illorum sunt, vel arrentant vel eludunt, vt sibi lucrum referent, suppositis procuratorum vel aduocatorum nominibus, quod ne facerent posthac illis multa dicta & poena, prohibita sunt edito Henrici 2. die 29. Iunii 1549.

¶ Iustit. quoque eos abire curia & aula sub mortis poena, Franc. i. consil. Sur la police des gens s'attachans la cour, huiusmodi insitores: qui certe merere sunt iudicium corruptelae, auctores inuertendarum litiu, cautelarum & fraudum impietate, concinnatores & redemptores litiu, Vlp. in l. nec quocquam, §. circa aduocatos, de offi. Procons. P. Sed & in regia promissimi regni exploratores, & consilia regni non fortiantur suum optimum & decretum sine. Sunt enim iuxta regem, tot mures, sollicitatores dico & nihil alicui homines, hirudines litigantium, qui intellecta renuntiant & referunt, vt ante exitum ab impiis hominibus preueniantur. Quod prudentissimus ille rex Franciscus inquit, coeruit, & prohibuit fraudum maxime illorum causa, ne literae cuiuspiam mitterentur ab illis, vel characterebus incognitis, vel numeris seu

ziphis praeriptae, aut nisi communi idiomate & literis vulgaribus, deque negotiis illis aliquam regit.

De Aduocatis. Cap. 6.

De postul. lib. 3. Patiti. Lib. 2. Cit. 6. 7. 8. Lib. 1. Decret.

1. Aduocatus & mens procuratorum.
2. Aduocatus, & eius officii synonyma, eiusq; finitio. Et nu. 5.
3. Patronus litiu quis.
4. Rhetor & orator item qui nu. 4.
6. Procuratoris quomodo differant ab aduocatis.
7. Aduocatorum distinctiones priuatarum & publicarum causarum.
8. Aduocatorum ex curiis diuersa nomina: & diuersa dignitas ex illis diuersis numeris nu. 9.
10. Aduocati consistoriales Romae qui, & eorum privilegia.
11. Aduocati pauperum Romae.
12. Aduocatus quis causis iuri debent, & eorum iuramentum.
13. Aduocatus an possit postulare contra suum dominum directum. Et num item in eadem causa pro duobus aduersariis nu. 14.
15. Aduocatorum alium ex quibus repleatur, vel qui possint esse aduocati: & in illis assumendis quae praecedat probatio: Mores & gestus eorum quales esse debeant nu. 18. 19. & 20.
16. Aduocatus necessarius: & dantur a iudice non habentibus. Et nu. 17.
21. Postulare qui prohibeantur, & num. seq. 22. 23. 24. 25. 26. 27. & 28.
29. Postulare sententia qui, & quandiu, & quomodo prohibeantur.
30. Aduocatorum futium & verborum pernicia in Repub. Et nu. 32.
31. Loquendi facultatem cur sere aduocati amittant premature.
33. Aduocatus pacificus de quota litiu quomodo puniatur.
34. Aduocatorum officium & diligentia quae. Eius officii constituendae rationes nu. 35. & seq.
36. Aduocatus nemo bonus in causa propria.
37. Aduocati cogi possunt causas agere pro opem implorantibus.

Mens, consilium, atque os cognitorum sunt aduocati, ad quos etiam apparatus causas vel apparatus deferunt procuratores, vt ad primos iudices, consulendi causa, num tuto se discerni iudicii possint committere: vbi enim procuratores acceperint a clientibus in adata seu procreationem cum sag. gica cause narratione, vel, vt dicunt, cum instructionibus & memorialibus causae, de bent consilium super his aduocatus, qui animaduertat num ius sit litigandi, vel num a lite abstinentum sit, vt statutum est ordinatione curiae supremae Patifensis, des Aduocatis & Procuratoribus.

¶ Aduocatus, causae patronus, orator, rhetor, causidicus: & idum excandescit praeter modum, a rabe & rabula dicitur, qui desiderium suum vel amici, agendo vel defendendo exponit, qui iurisdictioni praest, vel alterius desiderio contradicit, l. 1. §. postulare, de post. P. & infames, §. est autem postulare 3. q. 7. Omittam hic magis lubiles, quam necessarias, & alterius tractationis hberioris explicationes, synonymorum aduocatum. ¶ Quid enim immorarer in eo, quod Valla ait aduocati nomen latius patere qua patroni causarum quod patronus a patre, qui reum defendit, & imbecilliterem, verbo aut facte, Valla. lib. 4. Elegant. c. 12. nam & is qui aduersarium defendit, dicitur & patronus causae. ¶ Rhetores etiam scimus ab aliquibus dici & eos, qui extra iudicium vbratiles defendunt vel accusant causas, & proprie declamatores dictos. Sed & patet Rhetores Graecis dictos, vt Demosthenem & alios, oratores, qui vere in concioibus populi & iudicium consensu causas agerent vel defenderent. Et Orator dicitur apud Ciceronem vir bonus dicendi peritus, qui in causis publicis & priuatis plena atque perfecta viter eloquentia. Causidicus item dicitur, qui causam seu litem exponit. ¶ Omnes, dum ad tribunale dicunt & qui vocantur aduocati dicuntur: vt & vocationem festium dicendi testimonii causa, aduocationem dicemus, l. 1. §. 20. ad leg. Corn. de fals. C. Et proinde omnis istis omnibus, annotabimus in summa, aduocatos nos omnes accipere debere omnino, qui causis agendis quoquo studio operantur, & in omni tractu negotii ad futuri sunt, l. 1. §. aduocatos, de var. & extr. ord. d. c. gnt. P. Videntur & cotineri haec generalis appellatione, etiam procuratores, & infames, iuncta gl. 3. q. 7. contra, procuratorum nomine aduocati, quia vtrique pro tractu causae in iudicium aduocantur, vtrique curant & procreationem gerunt clientis, & quaedam sunt etiam vtrisque communia d. l. §. aduocatos, de var. & extr. ord. c. gnt. atque, vt monni in tribunalibus iudicium inferiori, causarum patroni adhuc vtrumque munus obent. Et vidi etiam nam